

אותם המבלים בו חדשות-לבקרים ויש להם כבר חזקה עליו. השיטה פשוטה ביותר. תחילה משחקים על סכומים קטנים, לעיתים אחרי שלימדו את החיילי-הסירון את חוקי-המשחק. מבר טיחים להייל שאם יד יסדרו לו אפי שרות להחזיר כסף פשוט? לתוך הכלא. החייל, הרואה כי משחקים על סכום מים קטנים בלבד, עשרות אגורות ולירות בודדות, מתפתה להעביר את הזמן במהירות — ויחסית, בנעימות רבה. הוא מתחיל לשחק, וזוכה, אפוא, מבלי שירגיש בדבר, מעלים את הסכומים שעל השולחן. במרבית המקרים דווקא החייל החדש, החש לפתע כמהמר מיקצועי ובטוח שהמזל אומנם מאיר לו פנים, על-פי העיקרון הגורס, "מזל של מתחילים" — beginners' luck הוא המעלה בעצמו את סכום ההי מור, בעיקבות זכותיו. גם או מניחים לו הכרטישים להמשיך להרוויח. להם יש זמן. תקופת המאסר רק החלה ואומנם, ביום הראשון יוצא החייל כשבכיסו רווח של כמה עשרות או מאות לירות. למחרת, כבר בדקה הפגועה הראשונה המודמנת לאסירים, הוא הראשון המציע לשבת לשחק. אז מתבלשים עליו הכריי שים, הוא מפסיד ומפסיד, הן משום שהא הרים שחקנים מנוסים ממנו, והן בזכות הקלפים המסומנים, להטוטי-הרוחות וה סימנים המוסכמים המקובלים בין השחקנים הוותיקים לבין עצמם. הוא מפסיד את כל שהרוויח ביום הקודם, ממשיך לשחק, ומפסיד את כל הכסף שהפקיד במישך הכלא.

אחר-כך הוא מתחיל להבטיח שישלם. אך בהתחלה-בעלמא לא די בכלא. הנו

החייל הפסיד לחבריו בקלפי וזכונה לבצע גניבות

שים מעבירים מהחייל מיכתבים להורים, או לחביה, או לידדים, או — לעיתים קרובות — הוראה לבנק, שבהם מתחייב החיילי-האסיר לשלם להם כדרישתם. אם תרוויח, ושלם לך אחרי-כך בהתחייבויות שלך וצמח, הם מבטיחים לו. החייל בטוח כי בסופו של דבר יחזור וירוויח והוריו, החברה שלו או פקיד הבנק לא יוטרו. והוא ממשיך לשחק.

אך אין צורך דווקא בבית-הספר של כלא 6 כדי לשחק קלפים בצה"ל. אפשר לחלק את הבעיה לשתיים: שחקני סדר, ושחקני מילואים.

בקרב שחקני הסדר שוב צועד בראש מחנה עורפי. כמו בסמים, שבהם שופים כימעט כל הנהגים, הפקידים והטבחים של מחנה זה, גם בתחום מישחקי הקלפים וההימורים, מתחילים חיילי מחנה זה בשיא צה"ל. המחנה הוא פתוח, ומרבית חייליו מת גוררים בסביבתו. קל להם למצוא שעה פנויה, או להמשיך מישחק-קלפים, שהחל בערב הקודם בביתו של אחד מהם. למחרת היום בסדנה עד שמתקנים את המכונות, או במיטבח אחרי שארוחת-הצהריים הוכי נת.

מפקד המחנה אינו מודע לבעייה, כפי שלא היה מודע לבעיית הסמים במחנה שלו. מפקד מחנה הוא אהת הדמיות הפופולאריות ביותר בצה"ל. אין כימעט קצין בכיר שאינו מכירו ואינו זקוק מדוי פעם לעזרתו. הוא יושב לו בלישכה המ הודרת ביותר בצה"ל, שאת תחליה מעט רים אותה-הצטיינות, גביעים ומדליות על הישגיו חייליו בתחרויות סדר וניקיון צה"ליות, בצעדות ובתחרויות-ספורט. מי שאהארי על המישרת הלכה-למעשה, ב סיס זה, הוא הרס"ר של המחנה, רס"ר ותיק, שתחת ידיו עברו כבר אלפים רבים של חיילים, מהם שנשארו ידידיו ומקורביו גם אחרי שיהיו. רס"ר המחנה יודע כי נגע הקלפים פשה במחנה שלו כספחת. אולם מימיקים הידי עים רק לרעצמו אין הוא מדווח על כך למפקדו, וגם אינו גוקט כנגד תופעה זו שום פעולה או אמצעי-מניעה. המחנה לא הגיש, בשלוש השנים האחרונות, שום דו"ח נגד חייל שנמצא משחק בקלפים. למרות שכל אורח המגיע למחנה יכול לראות, באתרים קבועים, חיילים המשח קים בקלפים. עיקר המישחקים מתנהלים בשעות הפסקת-הצהריים או אחרי שעות העבודה, בקרב אותם חיילים הנשארים בחירות או בשמירה.

באחד ממשחקי-קלפים, ואין לו כסף להחזיר את הפסדו, פונה לדרך הקלה וגונב מחבריו ליחידה, או מאנשי יחידות סמוכות. במקרים החמורים יותר, ולמישטרה הצבאית ידועים מיקרים רבים כאלה, חיי לים שהסתכנו בחוב גבוה לשחקני-קלפים, מבצעים פריצות וגניבות במוסדות אורי חיים, חנויות, משרדים ובתי-עסק. בכלר ניקה הצבאית אין גניבות אלה מופיעות מפני שהחיילים עומדים או לדין אורחי, ונשלחים לכלא אורחי.

בקרב חיילי הסדר, שחקני הקלפים הם בדרך-כלל טוראים. אפכי ביחידות השדה משחקים גם קצינים, בעיקר זוטרים. בידי צה"ל אין סטאטיסטיקה רישמית על התמלוגות החיילים המשחקים קלפים, לפי חילות או אזורים בארץ. שוב, משום שצה"ל עדיין לא הודה בפני עצמו, כי הבעיה קיימת בכלל.

אך משיחות עם מפקדים ברור לחלוטין, כי עיקר המישחקים נערך ביחידות בערים.

המפקדים והרס"רים מעלימים עין ממשחקי הקלפים ביחידותיהם

הגדולות, החשופות יותר להשפעת הרחוב האזרחי ובהן קל להשיג כסף, או ביחידות המרוחקות והקטנות, שהן הבעייה הגדולה ביותר היא כיצד להעביר את הזמן.

עוד שלא בכל יחידות הסדר משחקים בקלפים, כימעט שאין יחידות-דתי-מילואים הנקיה ננגע זה. הבעייה אצל המילואימנים חמורה יותר מאשר אצל הסדרים. בעוד שבקרב הסדרים הסכומים קטנים יותר, וכאשר הם הופכים אסטרו נומיים רק בודדים סובלים מכך, הרי בקרב חיילי-המילואים הפגיעה רחבה, קשה ומוזיקה הרבה יותר.

אחת הצורות הבלבדיות הפתוחה בפני חיילי-מילואים, הנשלחים לתעסוקה או לי פעילות-שמירה להעביר את זמנם, היא מישחקי-קלפים. אני יוצא משירות-מילוי אים של 40 יום, עשיר באלפי לירות, סיפר חייל-מילואים אשר בחייו האזרחיים משמש כפקיד במוסד ציבורי. אני אפילו שמה לצאת למילואים, כדי לאזן את תקציב המישהה שלי. אין כימעט איש שלא משחק, בסופו של דבר, פשוט איש מה לעשות, ואני יודע כקלפן מומחה, כך שאצל הטריונים האלה אני יכול להרוויח סכומי ענק.

אולם קיים גם הצד השני של המטבע, ההמור בהרבה מן הראשון — המפסידים. אני משתכר בחודש 3.300 לירות, סכום שמספיק לי בקושי רב לגמור את החודש. סיפר חייל-מילואים בשירותו, שחזר משירות-מילואים שלו לפני שלושה שבועות. "בשירות-המילואים האחרון שלי הפסדתי למעלה משלוש משכורות, קצת יותר מי

אך לא רק במחנה זה משחקים החיילים הסדרים קלפים. בדרום ידועים מחנות שבהם עוברות עשרות אלפי לירות מיד ליד, מדי יום ביומו. לאחד מבסיסי צה"ל במרכז הארץ הובא אפילו שולחן-רוולטה קטן, והיילי אותו בסיס עסוקים בכל דקה פנויה במישחקי-הרוולטה. וכשאיראפשר ל הפעיל את השולחן, הם מסתפקים בקלפים רבים מהחיילים אינם יודעים כלל, כי מישחקי-קלפים אסור בצה"ל. הפקודה אור מרת, כי הוראת המס"ל בעניין זה הייבת להתפרסם מחדש מדי שלושה חודשים; אולם כמו שאר פקודות-מס"ל, הניתלות על הוזה-המודעות של היחידות, רק כאשר נזכר השליש לעשות כן, גם בפקודה זו אין איש שולח מבט.

מן כתיים האזרחיים, גם בצה"ל גוררים מישחקי-קלפים שורה שלמה של עבירות-לואו, שאינן תורמות כלל ליחסים החברתיים ולכשרי-החלמה של הצבא. ידוע, כי צה"ל הוא המקום הפחות בטוח מבחינת הגניבות האישיות. אין כימעט חייל שלא נפל קורבן למכת הגניבות, כאשר ציוד צבאי אישי שעליו היה חתום נגנב ממנו; הפצים שהביא מהבית, בדרך-כללי בעלי ערך כספי לא מבוטל, נעלמו מהקיסבג או מהמגירה הנעולה שלו, ולעיתים קרובות גם כסף מזומן, בעיקר בימים שלאחר תשלום המשכורות. מצי"ח טרודה, מאז מלחמת יום-הכיפור רים, במידה גוברת והולכת בבדיקת תלו נות של מילוי-יחידות על מנת הגניבות, בעיקר של כסף מזומן, הרבה יותר מאשר עסקה בכך לפני המלחמה.

הכמות העצומה של תיקי-גניבות שהוט לה לפתע על שכם מצי"ח, הביאה את המישטרה הצבאית לידי החלטה על כמה נוהגים, שאינם מובנים ביותר, אשר לא היו קיימים קודם המלחמה: מצי"ח אינה מטפלת בגניבות של רכוש אזרחי של

הכרישים מלמדים את המתחילים - וכושטים את עורם

החייל, אפילו אם נגנב בתוך בסיס צבאי, ואילו מישטרת ישראל, כאשר פונים אליה בעניין זה, מפנה חזרה למצי"ח. כתוצאה מנוהג זה, אם לחייל נגנבים וזג-מישקפים יקר או כפפות, מעיל וכדומה, אין מצי"ח או המישטרה האזרחית מטפלים בכך. נוהג נוסף של מצי"ח הוא שלא להיענות לקריאה לגילוי גניבות של סכומי-כסף הנופלים מ-300 לירות. לחיילת, המרוויחה כ-120 לירות לחודש והנופלת קורבן לגנב, המצליח לגזול ממנה שתי משכורות חודשיות, אין אל מי לפנות. לדעת קצין בכיר במישטרה-הצבאית, אשר הסכים לשוחח על הבעייה, אין ספק שחלק גדול מהגניבות הוא תוצאה ישירה ממישחקי-קלפים בצה"ל. חייל המסתכר

10.000 לירות. המזל שלי היה שישחקתי עם החבר'ה שלי, כך שהם הסכימו לסדר לי את הסכום לתשלום בשיעורים חודשיים, עד למילואים הבאים. מה שהפסדתי בא על חשבון האוכל לילדים שלי. אולי דבר אחד טוב יצא מזה, אחרי שהפסדתי כל-כך הרבה, נשבעתי שאני מפסיק לעשן, כדי להסוך.

את שילטונות הצבא לא מעניינים מישחקי-קלפים של אנשי-מילואים, למרות שהיילי-המילואים כפופים להוראות הצבא בעת שהם במילואים, בדיוק כמו חיילי הסדר, "מה יש?" השיב דובר-צה"ל בת גובה לשאלה, "בבית הם לא משחקים קלפים? הם למדו לשחק בצה"ל?"

מיפקדת קצין-חינוך ראשי מודעים לבעיית מישחקי-קלפים. בתקופת המלחמה היה הוועד למען החייל מחלק, עם כל שאר המישחקים והספרים, גם חפיות-קלפים. על-פי הוראת קצין-חינוך-ראשי חדלו לחלק את הקלפים, ושילו מהם את הלגיטימציה שניתנה להם, כביכול.

קצין בכיר במיפקדת קצין-חינוך-ראשי אמר לכתב העולם הזה: "זו אינה הבעייה שלנו. זו בעייה של המישטרה הצבאית ושל הפרקליטות. צריך פשוט להעמיד לדין כל מי שתופסים אותו משחק קלפים".

אותו קצין הודה, כי מיפקדת קצין-חינוך-ראשי לא ביצעה כל פעולה הסבר-תית בקרב חיילי הסדר או המילואים, כדי להעמידם על הסכנות שבמגישת מישחקי-קלפים, וכי מיפקדת קצין-חינוך-ראשי אף לא טרחה מעולם לערוך מיבצעי-הסברה בקרב המפקדים, בדבר חשיבות העגשת ותפיסת החיילים המשחקים בקלפים.

לפני כחודש החליט מג"ד גדוד-מילואים, קיבוצניק צעיר אשר התחנך על כך שחלקי פים הם אכי כל חטאת, להתלבש על נושא הקלפים. כשנודע לו כי בגודו שלו הפך מישחקי-קלפים מגיפה של ממש, חפס שלושה חיילים כשהם שקועים במישחק, והורה להעמידם לדין. הוא הורה לשלישי

קצין חינוך ראשי אסר את חלוקת הקלפים לחיילים

היחידה, ששפט אותם, לפסוק להם עונשי מאסר, "למען יראו וייראו". השליש עשה כן.

איש משלושת החיילים לא רצה לבקש להישפט אצל קצין-שיפוט בכיר, משום שידעו כי קצין-השיפוט-הבכיר יהיה ה מג"ד עצמו, הרגיש כל-כך לנושא. שלר שת החיילים ביכרו שלא לערער, והגישו בקשת-החנינה לאלוף-הסיפור. שלוש בק שות החנינה נענו מייד, והחיילים שוחררו מהכלא הצבאי כעבור שלושה ימים — עד למילואים הבאים, עד למישחק הבא.